

Melandrya barbata

Kolsvart brunbagge

Skalbaggar, Tenebrionoidea (olikfotade baggar m.fl.)

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Starkt hotad (EN)
B2ab(i,iii,iv)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Melandryidae (brunbaggar),
Släkte: *Melandrya*, **Art:** *Melandrya barbata* - kolsvart brunbagge (Fabricius, 1787) **Synonymer:**

Kännetecken

En cirka 12 mm lång, kolsvart skalbagge med rödbruna ben och antenner. Täckvingarna har längst fram fyra grunda längsfårar som försvinner längre bak. Benen är kraftigt byggda.

Utbredning och status

Känd från Skåne, Öland, Medelpad, Västerbotten och Norrbotten. Närmast i Danmark, Norge och Finland. Världsutbredningen är begränsad till Europa, och sträcker sig från Västeuropa österut till västra Ryssland.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i svampangripen lövträdsved, främst lågor i skuggiga bestånd. I Sydsverige är arten vid flera tillfällen påträffad i och på vitrötad bokved, både stam- och grenvirke. I norra Sverige är den påträffad i fönsterfällor som satts upp vid döda aspar, och larver är anträffade i svampangripen ved på liggande, gamla delvis mosstäckta asplågor, bl.a. i anslutning till stamhåligheter. I Danmark är arten även påträffad på ask. Larvutvecklingen sträcker sig över flera år. Den fullbildade skalbaggen är huvudsakligen nattaktiv och påträffas från mitten av juni till juli.

Hot

Kolsvart brunbagge är knuten till speciella nedbrytningsstadier av död lövträdsved, och hotas främst av bristen på lämpliga utvecklingsplatser. Den är främst påträffad på lokaler med ett stort utbud av död ved av i första hand bok och asp, och har med stor sannolikhet svårt att överleva i en vanlig kulturskog. Förmodligen kräver den större områden med naturskog med ett rikt inslag av död lövträdsved för att överleva på längre sikt.

Åtgärder

Att generellt höja frekvensen av död lövträdsved i våra skogsbestånd är förmodligen den viktigaste åtgärden för att mera långsiktigt behålla denna art i landet. Speciellt viktigt är att vi ökar mängden död bokved i södra Sverige. I norra Sverige bör vi spara gamla asprika skogsbestånd och se till att frekvensen av asp i skogslandskapet inte sjunker i framtiden.

Litteratur

- Baranowski, R. 1977. Intressanta skalbaggsfynd. *Ent. Tidskr.* 98: 24.
- Hansen, V. 1964. Fortegnelse over Danmarks biller. *Entom. Meddel.* 33: 317.
- Lundberg, S. 1975. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 15 (*Coleoptera*). *Ent. Tidskr.* 96: 12.
- Lundberg, S. 1976. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 16. *Ent. Tidskr.* 97: 18–19.
- Lundberg, S. 1978. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 17 (*Coleoptera*). *Ent. Tidskr.* 90: 32.
- Lundberg, S. 1989. Sällsynta skalbaggar från gammal granskog i Blåkölenreservatet i Norrbotten. *Ent. Tidskr.* 110: 139–144.
- Palm, T. 1959. Die Holz- und Rindenkäfer der süd- und mittelschwedischen Laubbäume. *Opusc. Ent. Suppl. XVI*: 292–293.
- Pettersson, R. 1992. Kolsvart brunbagge, *Melandrya barbata*, påträffad i Västerbotten. *Natur i Norr* 11: 121–123.

Författare

Bengt Ehnström 1999. © ArtDatabanken, SLU 2006.